

Olsztyn, 2 grudnia 2014 r.

PS-V.9532.4.2.2014

Pani
Ewa Cybula
Przewodnicząca
Powiatowego Zespołu do Spraw
Orzekania o Niepełnosprawności
w Elblągu

Wystąpienie pokontrolne

Działając na podstawie art. 6c ust. 6 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (j. t. Dz. U. z 2011 r. Nr 127, poz. 721, z późn. zm.) oraz § 17 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 20 grudnia 2012 r. w sprawie trybu i sposobu przeprowadzania kontroli przez organy upoważnione do kontroli na podstawie ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2013 r., poz. 29), po przeprowadzeniu kontroli kompleksowej w Powiatowym Zespole do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Elblągu przy ul. Winnej 9, w terminie 27-28 marca br. przez zespół kontrolujący w składzie: Renata Dziąbkowska - Przewodniczący Wojewódzkiego Zespołu, Anna Chrobak - Sekretarz Wojewódzkiego Zespołu, oraz wyznaczeni członkowie Wojewódzkiego Zespołu tj.: Agnieszka Czarzasta-Tercjak, Beata Piotrowska, Jarosław Mierka, Janina Drabiszczak-Piątkowska, Małgorzata Knoll i Piotr Sowicki, działający z upoważnienia Wojewody Warmińsko-Mazurskiego, której wyniki zostały zamieszczone w protokole podpisanym 21.10.2014 r., przekazuję niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Działalność Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Elblągu została oceniona pozytywnie z nieprawidłowościami. Systematyczność występowania nieprawidłowości wykazanych w protokole pokontrolnym wskazuje na nieznajomość, bądź uproszczenie procedur postępowania w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności.

Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Elblągu powołany został przez Prezydenta Miasta Elbląga Zarządzeniem Nr 25/99 z dnia 30 czerwca 1999 r. na podstawie art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych w związku z § 1 ust. 1-3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 26 stycznia 1999 r. w sprawie szczegółowych zasad powoływania i odwoływania oraz sprawowania nadzoru nad zespołami orzekającymi o stopniu niepełnosprawności, zakresu ich działania, a także zakresu ich współdziałania

z organami administracji rządowej i organami jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. Nr 8, poz. 72). Kontrolowany Zespół posiada swój odrębny Regulamin Wewnętrzny określający organizację i zadania. Obszar działania Zespołu obejmuje swoim zasięgiem miasto Elbląg. Obsługę kadrową, prawną oraz finansową Powiatowego Zespołu prowadzi Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Elblągu. System zastępstw w czasie nieobecności pracowników Zespołu jest regulowany w harmonogramie urlopów rocznych zatwierdzonych przez Dyrektora MOPS na każdy rok kalendarzowy. W nagłej sytuacji zastępstwa pracowników ustalane są indywidualnie przez Dyrektora lub Zastępcę Dyrektora Ośrodka, na wniosek Przewodniczącego Zespołu lub osoby zastępującej Przewodniczącego Zespołu - § 5 pkt. 1 i 2 Regulaminu Wewnętrznego,

Zespołem kieruje Przewodniczący Zespołu, który koordynuje, organizuje oraz nadzoruje pracę Jednostki, odpowiadając jednocześnie za prawidłową realizację zadań. Z dniem 1 kwietnia 2001 r. Prezydent Miasta Elbląga, pismem nr MOPS.Or/K/1130/1/01, powołał Panią Ewę Cybula na stanowisko Przewodniczącej Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Stopniu Niepełnosprawności, na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 26 stycznia 1999 r. w sprawie szczegółowych zasad powoływania i odwoływania oraz sprawowania nadzoru nad zespołami orzekającymi o stopniu niepełnosprawności, zakresu ich działania, a także zakresu ich współdziałania z organami administracji rządowej i organami jednostek samorządu terytorialnego. W dniu 15 grudnia 2009 r. Przewodnicząca Zespołu udzieliła Pani Ewie Osowskiej na podstawie § 19 ust. 4 rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 lipca 2003 r., w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności, nazywanego dalej Rozporządzeniem, upoważnienia do działania w imieniu Przewodniczącej podczas nieobecności, w zakresie niezbędnym do prawidłowego funkcjonowania Jednostki.

Siedziba Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności mieści się w Elblągu przy ul. Winnej 9. Budynek, w którym mieści się Zespół jest budynkiem pozostającym w zarządzie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Elblągu. Do budynku prowadzą trzy wejścia. Dla potrzeb osób niepełnosprawnych o ograniczonej sprawności ruchowej przeznaczone jest wejście boczne, przy którym znajduje się winda. Przed budynkiem znajdują się 2 wydzielone stanowiska do parkowania dla osób o obniżonej sprawności ruchowej. Na budynku znajdują się tablice informujące o siedzibie Zespołu. Gabinety i pomieszczenia zajmowane przez Zespół wyposażone są w środki gwarantujące dostępność budynku i pomieszczeń dla osób niepełnosprawnych. Zapewniają możliwość swobodnego i samodzielnego poruszania się w pomieszczeniach, pozwalają na prowadzenie badań i wywiadów w sposób zapewniający dyskrecję, poszanowanie dóbr osobistych, jak również zachowanie poufności i ochrony danych osobowych. Powiatowy Zespół dysponuje trzema pomieszczeniami biurowymi (gabinet przewodniczącego – 11,30m² oraz 2 pokoje administracyjne o metrażu – 13,6m² i 12,2m²). Archiwum Zespołu znajduje się w piwnicy, gdzie akta sprawy przechowywane są po zakończeniu postępowania orzeczniczego. Pomieszczenia zajmowane przez Zespół mieszczą się na trzecim piętrze budynku. Obsługa interesantów odbywa się od poniedziałku do piątku w godzinach od 7:30 do 15:30. Informacje osobom zainteresowanym udzielane są w pokoju nr 412 przez pracowników

Zespołu. Na drzwiach pomieszczeń znajdują się opisy ich przeznaczenia. Poczekalnia o wymiarze 12,10m², wyposażona jest w krzesła, ladę oraz dwa biurka. W poczekalni oraz w holu przed gabinetami znajdują się miejsca siedzące w wystarczającej ilości do obsługi osób wzywanych na badania. Posiedzenia składu orzekającego odbywają się w jednym gabinecie lekarskim o powierzchni 12,2m². Posiedzenia dla dzieci odbywają się w innych dniach, niż posiedzenia dla osób dorosłych. Pokój do przeprowadzania wywiadów przez specjalistów zajmuje powierzchnię 18,8m². Należy zatem stwierdzić, że pomieszczenia Zespołu, jak i gabinety, w których przeprowadzane są badania lekarskie i wywiady przez specjalistów pozamedycznych spełniają warunki, o których mowa w §§ 24-25 Rozporządzenia.

Katalog członków zespołu wymienia § 18 ust. 1 Rozporządzenia i są to:

- ✓ przewodniczący,
- ✓ sekretarz,
- ✓ lekarze,
- ✓ psychologzy,
- ✓ pedagodzy,
- ✓ doradcy zawodowi,
- ✓ pracownicy socjalni.

Skład Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Elblągu tworzą osoby, które odbyły szkolenie zgodnie z programem opracowanym w oparciu o minima programowe i złożyły z wynikiem pozytywnym test sprawdzający w zakresie objętym szkoleniem, otrzymując zaświadczenia uprawniające do orzekania o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności na podstawie § 23 Rozporządzenia.

Do składu Zespołu na dzień kontroli powołanych zostało 16 członków, w tym przewodniczący i sekretarz. Obsługę administracyjną zapewnia 5 pracowników, z czego 4 osoby jednocześnie pełnią funkcję członka Zespołu. Bezterminowe zaświadczenia uprawniające do orzekania lub pełnienia funkcji członka Zespołu posiada 11 osób. Zespół posiada lekarzy o następujących specjalnościach: choroby wewnętrzne, medycyna przemysłowa, neurologia, psychiatria, okulistyka, choroby dziecięce. Zgodnie z wytycznymi Biura Pełnomocnika Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych każdy z zespołów orzekających o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności winien posiadać takich lekarzy specjalistów, jak m.in.: pediatrę, internistę, neurologa, psychiatrę, okulistę, laryngologa, ortopedę, ewentualnie specjalności pokrewne wymienionym. Posiadanie lekarzy o takich specjalnościach zapewnia dokonywanie właściwej i rzetelnej oceny stanu zdrowia osób ubiegających się o uzyskanie orzeczenia o niepełnosprawności lub stopnia niepełnosprawności. Zasadnym jest zatem, aby Zespół podjął działania w celu pozyskania lekarza ortopedy, reumatologa i laryngologa lub specjalności pokrewne w celu podniesienia jakości procesu orzekania.

W aktach każdej ze skontrolowanych spraw znajdują się dokumenty sporządzone przez Zespół w trakcie postępowania: egzemplarz wydanego orzeczenia, ocena stanu zdrowia sporządzona przez lekarza - przewodniczącego składu orzekającego, ocena członka składu, protokół z posiedzenia. Wymienione dokumenty nie zawsze są jednak uporządkowane

chronologicznie. Akta zawierają opis zawartości, dokumentacja medyczna jest prawidłowo zabezpieczona w osobnej kopercie.

W trakcie kontroli ustalono, że w Powiatowym Zespole do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Elblągu zachowana jest zasada kolegalności, adekwatnie do postanowień zawartych w § 7 ust. 1 Rozporządzenia. Każdy wniosek został rozpatrzony przez dwuosobowy skład orzekający: lekarza i członka składu (psycholog, doradca zawodowy lub pracownik socjalny). Powiatowy Zespół, co do zasady wpływające wnioski w skontrolowanych sprawach rozpatruje w ustawowym terminie tj. w ciągu miesiąca, od dnia wszczęcia postępowania. W przypadku braku możliwości rozpatrzenia wniosku w obowiązującym terminie, organ nie zawsze prawidłowo powiadamiał o tym fakcie osobę zainteresowaną, czyli przed upływem terminu przysługującego na rozpatrzenie wniosku. Niemniej jednak każde zawiadomienie zawierało informację o wyznaczeniu nowego terminu do załatwienia sprawy, wskazując przyczynę zwłoki.

Organ w trakcie postępowania orzeczniczego posiłkuje się opiniami dodatkowych specjalistów, w sytuacji orzekania osób, u których występują schorzenia współistniejące. Kieruje również na badania specjalistyczne - okulistyczne - wykonywane przez Wojewódzki Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności na podstawie rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 18 grudnia 2007 r. w sprawie wykonywania badań specjalistycznych na potrzeby orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności (Dz. U. Nr 250, poz. 1875).

Sposób doręczania zawiadomień o terminie posiedzenia, jest niezgodny z § 7 ust. 3 Rozporządzenia, który mówi o tym, że zawiadomienie o terminie rozpatrzenia wniosku, doręcza się stronie, nie później niż 7 dni przed dniem jego rozpatrzenia. Dowodem doręczenia jest zwrotne poświadczenie odbioru, którego brak w aktach skontrolowanych spraw. Orzeczenia odbierane są przez osoby orzekane w siedzibie organu, zgodnie z informacją podaną w treści zawiadomienia. Wszystkie uzasadnienia kontrolowanego organu są lakoniczne. Naruszają tym samym regułę wyrażoną w § 13 ust. 4 Rozporządzenia. Nie wyjaśniają stronie motywów podjętego przez organ rozstrzygnięcia, ograniczając się do sformułowań, które nie mają zindywidualizowanego charakteru wobec osoby orzekanej. Decyzja administracyjna, jaką niewątpliwie jest orzeczenie o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności, zgodnie z art. 107 k.p.a. winna zawierać m.in.: uzasadnienie faktyczne i prawne. Uzasadnienie faktyczne decyzji powinno w szczególności zawierać wskazanie faktów, które organ uznał za udowodnione, dowodów na których się oparł oraz przyczyn, z powodu których innym dowodom odmówił wiarygodności i mocy dowodowej. Uzasadnieniem prawnym jest wyjaśnienie podstawy prawnej decyzji, z przytoczeniem przepisów prawa. Uzasadnienie decyzji jest jej niezbędnym elementem składowym, integralną częścią decyzji i wyjaśnieniem dla strony, jakimi przesłankami organ kierował się przy jej wydawaniu. Koniecznym jest zatem odniesienie się przez organ orzekający w treści uzasadnienia do przesłanek, jak i stanu prawnego przesądzającego o wydaniu takiego, a nie innego rozstrzygnięcia. Natomiast przykładowa forma zapisu stosowana przez Zespół w brzmieniu: „na podstawie analizy dokumentacji medycznej, przeprowadzonych badań i wywiadów skład orzekający na posiedzeniu w dniu stwierdził, iż posiadane schorzenia

kwalifikują wnioskodawcę do stopnia niepełnosprawności” pozostaje niewątpliwie w sprzeczności z obowiązującymi przepisami w tym zakresie.

Jednocześnie należy zauważyć, że takie same zasady w kwestii doręczania pism (zawiadomienie o terminie posiedzenia) jak i formułowania uzasadnień nakłada na organy administracji, kodeks postępowania administracyjnego, a konkretnie art. 39 i 107 k.p.a. Należy w tym miejscu jednocześnie podkreślić, że art. 66 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych odsyła do kodeksu postępowania administracyjnego. Przestrzeganie procedury administracyjnej jest obligatoryjne dla każdego organu administracji.

Uzasadnienia protokołów z posiedzeń składów orzekających nie spełniają swojej funkcji, ponieważ nie zawierają motywów rozstrzygnięcia podjętego przez skład orzekający w trakcie posiedzenia. Niektóre nie były opatrzone podpisem protokolanta, brakowało pisemnego wyznaczenia składu orzekającego. W dwóch przypadkach stwierdzono rozbieżności pomiędzy oceną stanu zdrowia sporządzoną przez lekarza przewodniczącego składu orzekającego, a wydanym orzeczeniem. W jednej ze spraw ustalono, że do składu orzekającego nie został wyznaczony lekarz o specjalizacji odpowiedniej do schorzenia zasadniczego.

Kontrolujący nie wnoszą uwag do sposobu organizacji pracy Powiatowego Zespołu w przedmiocie przetwarzania danych w Elektronicznym Krajowym Systemie Monitoringu Orzekania o Niepełnosprawności. Zadania te są realizowane zgodnie z art. 6d ust. 1-4 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych oraz przepisami rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 28 listopada 2007 r. w sprawie warunków, sposobu oraz trybu gromadzenia i usuwania danych w ramach Elektronicznego Krajowego Systemu Monitoringu Orzekania o Niepełnosprawności (Dz. U. Nr 228, poz. 1681). Kontrolujący nie wnoszą także uwag do warunków przechowywania i zabezpieczania akt orzecznich w pomieszczeniach Zespołu. Praca w Elektronicznym Krajowym Systemie Monitoringu Orzekania o Niepełnosprawności odbywa się przez osoby upoważnione do przetwarzania danych osobowych. Uprawnienia do pracy w Systemie na odpowiednich poziomach nadał Administrator Bezpieczeństwa Informacji Systemu - Przewodniczący Zespołu, na obowiązujących formularzach zgłoszeniowych użytkowników do Sytemu. Zatrudnieni pracownicy posiadają następujące poziomy: Przewodniczący Zespołu - Pani Ewa Cybula posiada III poziom dostępu – najwyższy umożliwiający wprowadzanie danych i ich modyfikację oraz dodatkowo usuwanie danych z Systemu, Sekretarz Zespołu - Pani Beata Kowalewska, Pani Ewa Raulin, Pani Ewa Osowska, posiadają II poziom dostępu umożliwiający wprowadzanie danych i ich modyfikację. Na czas nieobecności Pani Jolanty Ślownik odebrane zostały jej uprawnienia do pracy w EKSMoON.

Na podstawie informacji wygenerowanej z systemu EKSMoN w roku 2013 Powiatowy Zespół w Elblągu wydał następującą liczbę orzeczeń o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności w podziale na przyczyny:

- ✓ 110 orzeczeń ze wskazaniem symbolu przyczyny niepełnosprawności spowodowanej schorzeniami zaburzeń głosu, mowy i słuchu,
- ✓ 736 orzeczeń ze wskazaniem przyczyny upośledzenia narządu ruchu;

Reasumując, w powyższych przypadkach skład orzekający nie został powołany odpowiednio do schorzenia zasadniczego. Narusza to procedurę postępowania określoną w § 33 ust. 3 Rozporządzenia.

Kryteria oceny niepełnosprawności u osób w wieku do 16 roku życia określa rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 1 lutego 2002 r. w sprawie kryteriów oceny niepełnosprawności u osób w wieku do 16 roku życia (Dz. U. Nr 17, poz. 162, ze zm.). Na podstawie danych wygenerowanych z systemu EKSMOoN w roku 2013 łącznie za 4 kwartały w Powiatowym Zespole do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Elblągu złożonych zostało 416 wniosków o wydanie orzeczenia o niepełnosprawności. Orzeczeń zostało wydanych 412. Liczba wniosków rozpatrzonych pozytywnie wynosi - 333, co stanowi ok. 81% ogólnej liczby orzeczeń o niepełnosprawności wydanych przez kontrolowany zespół. Natomiast 79 wniosków zakończyło się negatywnie, czyli brakiem ustalenia niepełnosprawności lub odmową wydania orzeczenia.

Granice oceny stopnia niepełnosprawności wyznacza rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 lipca 2003 r. w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności. Na podstawie wygenerowanych danych z systemu EKSMOoN w Powiatowym Zespole do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Elblągu w roku 2013 zostało złożonych - 3 613 wniosków o wydanie orzeczenia o stopniu niepełnosprawności. Orzeczeń zostało wydanych - 3 580, w podziale na poszczególne stopnie przedstawia się to następująco:

- stopień znaczny – 949 orzeczeń,
- stopień umiarkowany – 1 366 orzeczeń,
- stopień lekki – 977 orzeczeń;

Kontrolowany Zespół wydał ponadto 164 orzeczenia o niezaliczeniu do stopnia niepełnosprawności (2,5%) i 107 o odmowie ponownego ustalenia stopnia niepełnosprawności. Wydano ponadto - 17 orzeczeń w trybie art. 5a ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych o rehabilitacji.

Podczas kontroli dokonano oceny zgodności z prawem orzeczeń wydanych przez Powiatowy Zespół w Elblągu. Badano, czy orzeczenie nie uchybia przepisom prawa materialnego lub procesowego w stopniu mogącym mieć wpływ na wynik jego rozpatrzenia. Kontrolujący zgłaszają zastrzeżenia w zakresie prawidłowości wydawanych orzeczeń, co do ich zgodności z zebranymi dokumentami lub z przepisami dotyczącymi orzekania o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności, przez składy orzekające Powiatowego Zespołu w Elblągu. Wyniki analizy merytorycznej orzeczeń w zakresie medycznym wykazały nieprawidłowości w szesnastu skontrolowanych sprawach, opisanych w protokole pokontrolnym: na 8 orzeczeń o niepełnosprawności - 5 zostało zweryfikowanych negatywnie (62,5%), na 36 skontrolowanych orzeczeń o stopniu niepełnosprawności - 13 zostało zweryfikowanych negatywnie (36%).

Zastrzeżenia zespołu kontrolnego budziło przede wszystkim:

- ✓ nieprawidłowa kwalifikacja do niepełnosprawności lub nieprawidłowo ustalony stopień niepełnosprawności;
- ✓ brak dokumentacji potwierdzającej ustalenia orzecznicze,
- ✓ brak równoważności ustalonych symboli przyczyn niepełnosprawności;
- ✓ brak podstaw do stosowania trybu zaocznego;
- ✓ lapidarne opisy badań,
- ✓ brak lub mało precyzyjne opisy naruszenia sprawności organizmu i wynikających z nich ograniczeń funkcjonalnych lub opisy nieadekwatne do zajętego stanowiska przez lekarza;
- ✓ uzasadnienie pozostające w sprzeczności z decyzją podjętą przez lekarza, tj. niezgodne z obowiązującymi standardami;
- ✓ brak uzasadnienia opinii lekarskiej dla podjętej decyzji w formularzu oceny stanu zdrowia;
- ✓ nieczytelne pismo, uniemożliwiające wyciągnięcie wniosków z przeprowadzonego postępowania orzeczniczego, poddającego ponadto w wątpliwość moc dowodową sporządzonego dokumentu;
- ✓ pomijanie niektórych z rubryk formularza, stosowanego w procesie orzekania.

Zgodnie z § 32 ust. 4 Rozporządzenia orzeczenie może zawierać więcej, niż jeden symbol przyczyny niepełnosprawności, nie więcej niż trzy symbole schorzeń, które w porównywalnym stopniu wpływają na zaburzenie funkcji organizmu. Przy wydawaniu orzeczenia zawierającego więcej niż jeden symbol przyczyny niepełnosprawności należy zatem pamiętać o tym, że każdy z przywołanych kodów musi samoistnie powodować przyczynę niepełnosprawność dziecka na tym samym poziomie lub zaliczenie osoby zainteresowanej do ustalonego stopnia niepełnosprawności.

Orzekanie zaoczne reguluje § 8 ust. 4 Rozporządzenia, który stanowi, że sytuacji, gdy lekarz - przewodniczący składu orzekającego uzna posiadaną dokumentację medyczną za wystarczającą do wydania oceny stanu zdrowia, a osoba zainteresowana lub dziecko nie mogą uczestniczyć w posiedzeniu składu orzekającego z powodu długotrwałej i nierokującej poprawy choroby, uniemożliwiającej osobiste stawiennictwo, potwierdzonej zaświadczeniem lekarskim, ocena stanu zdrowia może być wydana bez badania, czyli zaocznie.

Kontrolą zostały również objęte oceny członków pozamedycznych: psychologów i doradców zawodowych w celu ustalenia zgodności wywiadu przeprowadzonego w trakcie posiedzenia z zakwalifikowaniem lub nie osoby zainteresowanej lub dziecka do stopnia niepełnosprawności lub ustaleniem niepełnosprawności w oparciu o definicje niepełnosprawności, jak i definicje stopni niepełnosprawności sformułowane w ustawie z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych oraz w oparciu o standardy w zakresie kwalifikowania do stopnia niepełnosprawności w świetle przepisów rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 lipca 2003 r. w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności, jak również kryteria oceny niepełnosprawności u osób w wieku

do 16 roku życia, zawarte rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 1 lutego 2002 r. w sprawie kryteriów oceny niepełnosprawności u osób w wieku do 16 roku życia.

Przedmiotem kontroli było sprawdzenie spójności ocen ww. specjalistów pod kątem zgodności przeprowadzonego wywiadu w trakcie posiedzenia przez członka składu orzekającego z zajęciem określonego stanowiska. W ocenie członka zespołu kontrolnego odpowiedzialnego za analizę ocen psychologicznych i doradczych, w znacznej mierze skontrolowane oceny wypełnione zostały pobieżnie, niedokładnie, a przeprowadzony wywiad i informacje pozyskane w trakcie rozmowy z osobą orzekaną, nie potwierdzają słuszności zajętogo stanowiska przez członka pozamedycznego, nie warunkując wydanego rozstrzygnięcia. Zastrzeżenia wystosowano pod adresem znacznej większości skontrolowanych ocen.

W związku z powyższymi ustaleniami zaleca się podjęcie działań mających na celu wyeliminowanie nieprawidłowości poprzez:

1. podjęcie działań zmierzających do uzupełnienia składu Zespołu o lekarzy legitymujących się specjalnościami wymienionymi w niniejszym wystąpieniu (laryngologia, ortopedia, reumatologia lub pokrewne);
2. skierowanie członków Zespołu odpowiedzialnych za stwierdzone nieprawidłowości co do oceny niepełnosprawności lub stopnia niepełnosprawności, a posiadających bezterminowe uprawnienia do orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności, na szkolenie do Wojewódzkiego Zespołu, w ramach doskonalenia kadr;
3. realizację obowiązku nałożonego na zespoły orzekające o niepełnosprawności przepisem § 7 ust. 3 rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 lipca 2003 r. w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności tj. informowanie strony o terminie posiedzenia w sposób prawidłowy poprzez dysponowanie dowodem doręczenia zawiadomienia;
4. informowanie osoby zainteresowanej o każdym przypadku niezatwienia sprawy w terminie określonym w art. 35 k.p.a., przed upływem terminu;
5. właściwe formułowanie uzasadnień orzeczeń o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności, zgodnie z § 13 ust. 4 rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 lipca 2003 r. w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności, w szczególności poprzez zawieranie w nich motywów, jakimi organ kierował się wydając rozstrzygnięcie, podstaw faktycznych i prawnych;
6. prawidłowe sporządzenia protokołów z posiedzeń składów orzekających, ze szczególnym naciskiem na uwzględnianie w protokole przesłanek, jakimi skład orzekający kierował się wydając rozstrzygnięcie;
7. podniesienia jakości orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności poprzez wydawanie orzeczeń przez skład orzekający Powiatowego Zespołu w Elblągu w oparciu o prawidłową wykładnię przepisów prawa materialnego przy kwalifikowaniu osób orzekanych do niepełnosprawności i stopnia niepełnosprawności, a w szczególności poprzez podjęcia działań zapewniających:
 - ✓ prawidłowe ustalanie niepełnosprawności oraz stopnia niepełnosprawności,

- ✓ prawidłowe ustalanie symboli przyczyn niepełnosprawności, z zachowaniem zasady równoważności symboli,
- ✓ właściwe wypełnianie ocen przez lekarzy i członków pozamedycznych w sposób wyczerpujący i merytorycznie spójny, oraz czytelne wypełnianie wszystkich formularzy obowiązujących w trakcie procesu orzeczniczego (*m.in. ocena stanu zdrowia osoby zainteresowanej lub dziecka, ocena psychologiczna, ocena zawodowa*);
- ✓ wypełnienie ocen w sposób rzetelny, z uwzględnieniem uzasadnienia ustaleń orzecznich, które muszą pozostawać spójne ze wszystkimi danymi zawartymi w wypełnianym formularzu,
- ✓ precyzję i obiektywizm w opisie występowania dysfunkcji orzekanej osoby, warunkujących trudności w samodzielnym funkcjonowaniu i pełnieniu ról społecznych;
- ✓ formułowanie uzasadnień dokonanej kwalifikacji w aspekcie obowiązujących standardów orzecznich, w zakresie kwalifikowania do osób niepełnosprawnych lub stopnia niepełnosprawności.

Na podstawie § 17 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 20 grudnia 2012 r. w sprawie trybu i sposobu przeprowadzania kontroli przez organy upoważnione do kontroli na podstawie ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych przekazuję powyższe zalecenia pokontrolne, oczekując w terminie 30 dni od daty doręczenia niniejszego wystąpienia, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania zaleceń pokontrolnych.

O podjętych działaniach lub przyczynach ich niepodjęcia proszę poinformować Wojewodę Warmińsko-Mazurskiego.

Z up. WOJEWODY WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO
Edyta Jedrzejewska
 Dyrektor Wydziału Polityki Społecznej
 Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego
 w Olsztynie